

XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN ĐỊA PHƯƠNG

**NAM ĐỊNH THỰC HIỆN THÍ ĐIỂM KHÔNG TỔ CHỨC
HỘI ĐỒNG NHÂN DÂN HUYỆN, PHƯỜNG VÀ THÍ ĐIỂM
BÍ THƯ CẤP ỦY ĐỒNG THỜI LÀ CHỦ TỊCH ỦY BAN NHÂN DÂN**

■ **TRẦN TẮT TIỆP (*)**

Nam Định là một trong 10 tỉnh, thành phố trong cả nước được Trung ương chọn thí điểm không tổ chức hội đồng nhân dân (HĐND) huyện, quận, phường theo Nghị quyết số 724/2009/UBTVQH ngày 16/1/2009 của Ủy ban thường vụ Quốc hội, bao gồm 9 huyện và 20 phường của thành phố Nam Định thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND. Đồng thời, Nam Định tiến hành thí điểm mô hình Bí thư cấp ủy đồng thời là Chủ tịch ủy ban nhân dân (UBND) ở 2 huyện (Giao Thủy, Nam Trực), 4 phường của thành phố Nam Định: Bà Triệu, Vị Hoàng, Vị Xuyên, Trường Thi và 4 xã của 4 huyện: Yên Trung (Ý Yên), Giao Lạc (Giao Thủy), Trực Thanh (Trực Ninh), Xuân Thượng (Xuân Trường). Sau hơn 6 tháng triển khai thí điểm dưới sự lãnh đạo, chỉ đạo của Tỉnh ủy, Thường trực HĐND, UBND tỉnh, các công việc đã được tiến hành đúng kế hoạch, đảm bảo mục đích, yêu cầu đề ra.

I. Công tác lãnh đạo, chỉ đạo và các bước triển khai

1. Thành lập Ban chỉ đạo của tỉnh

Để lãnh đạo, chỉ đạo triển khai thí điểm không tổ chức HĐND huyện, phường, Ban Thường vụ tỉnh ủy đã ra Chỉ thị số 15-CT/TU ngày 6/3/2009 về việc lãnh đạo thực hiện thí

điểm không tổ chức HĐND huyện, phường ở tỉnh Nam Định; Quyết định số 609-QĐ/TU ngày 6/3/2009 thành lập Ban Chỉ đạo, gồm 15 thành viên do đồng chí Phó bí thư Tỉnh ủy, Chủ tịch UBND tỉnh làm Trưởng ban, đồng chí Giám đốc Sở Nội vụ làm Ủy viên thường trực.

Sau khi được thành lập, Ban chỉ đạo đã xây dựng Kế hoạch số 01/KH-BCĐ để triển khai các công việc và tiến trình thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND huyện, phường. Đồng thời tiến hành phân công nhiệm vụ và địa bàn phụ trách cho các thành viên Ban chỉ đạo để đảm bảo sự lãnh đạo, chỉ đạo chặt chẽ và kịp thời. UBND tỉnh đã bố trí kinh phí để Ban chỉ đạo có điều kiện hoạt động được thuận lợi.

2. Tuyên truyền và quán triệt các văn bản chỉ đạo

Sau Hội nghị triển khai của Trung ương, ngày 27/3/2009 UBND tỉnh Nam Định tổ chức Hội nghị đối với cán bộ chủ chốt của tỉnh, các huyện, thành phố, các sở, ban, ngành để triển khai, quán triệt và tổ chức thực hiện Nghị quyết số 26/2008/NQ12 ngày 15/01/2008 của Quốc hội về thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND huyện, quận, phường và Thông báo số 223-TB/TW ngày 24/02/2009 của Bộ Chính trị về thực hiện thí điểm chủ trương đồng chí Bí thư cấp ủy đồng thời là Chủ tịch UBND ở cấp xã và địa phương không tổ chức HĐND. Sau đó, các

(*) Giám đốc Sở Nội vụ tỉnh Nam Định

CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2010

huyện, thành phố, các xã, phường, thị trấn đã tổ chức nghiên cứu, quán triệt và xây dựng kế hoạch triển khai ở những địa phương thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND và thí điểm Bí thư cấp uỷ đồng thời là Chủ tịch UBND.

Ban chỉ đạo giao Ban Tuyên giáo tỉnh uỷ chỉ đạo Sở Văn hoá – Thể thao – Du lịch, Sở Thông tin – Truyền thông và các cơ quan thông tin đại chúng như: Báo Nam Định, Đài phát thanh – truyền hình tỉnh, các đài phát thanh huyện, thành phố, xã, phường, thị trấn xây dựng chương trình, kế hoạch tuyên truyền phổ biến chủ trương thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND huyện, phường đến các tầng lớp nhân dân trong tỉnh.

3. Tổng kết nhiệm kỳ hoạt động

Để việc tổng kết nhiệm kỳ hoạt động của HĐND và UBND huyện, phường nơi thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND đạt kết quả, Thường trực HĐND tỉnh có văn bản số 15/CV-TTHĐND ngày 24/3/2009 hướng dẫn tổ chức kỳ họp tổng kết hoạt động HĐND huyện, phường (2004–2009) và Hướng dẫn số 41/HD-HĐND ngày 18/5/2009 hướng dẫn hoạt động của HĐND các xã, thị trấn trong điều kiện thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND huyện. Sở Nội vụ có Hướng dẫn số 206/SNV-XDCQ ngày 25/3/2009 về việc tổng kết tổ chức và hoạt động của UBND huyện, phường nơi thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND nhiệm kỳ 2004–2009.

Nhìn chung, công tác tổng kết nhiệm kỳ hoạt động của HĐND ở các huyện, phường thực hiện thí điểm đã được chuẩn bị chu đáo và tổ chức tốt, đánh giá đúng những thành tích, kết quả đạt được cũng như những hạn chế, khuyết điểm trong nhiệm kỳ. Đặc biệt đã động viên, khuyến khích, tạo sự nhất trí cao trong các đại biểu HĐND nói chung, nơi thực hiện thí điểm nói riêng đối với chủ trương của Đảng và Nhà nước về thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND huyện, quận, phường.

4. Thực hiện quy trình nhân sự

Để hướng dẫn công tác nhân sự trong việc bổ nhiệm các thành viên UBND huyện, phường

nơi thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND, Ban Thường vụ tỉnh uỷ đã họp và có Kết luận số 06-KL/TU ngày 15/4/2009 về công tác nhân sự đối với việc thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND huyện, phường và thí điểm Bí thư cấp uỷ đồng thời là Chủ tịch UBND, trong đó nêu rõ:

– Đối với đồng chí Phó chủ tịch HĐND huyện, phường đủ tiêu chuẩn, còn độ tuổi công tác từ 01 năm trở lên thì giới thiệu để bổ nhiệm giữ chức vụ Phó Chủ tịch UBND huyện, phường nhiệm kỳ mới. Đối với Uỷ viên thường trực HĐND huyện, Ban Thường vụ huyện uỷ xem xét bố trí công tác phù hợp.

– Đối với các đồng chí Chủ tịch, Phó chủ tịch, Uỷ viên UBND đương nhiệm đủ tiêu chuẩn, còn độ tuổi công tác từ 01 năm trở lên thì tiếp tục giới thiệu để bổ nhiệm vào nhiệm kỳ mới. Các đồng chí được giới thiệu bổ nhiệm lần đầu vào chức vụ Chủ tịch, Phó chủ tịch, Uỷ viên UBND phải đảm bảo độ tuổi theo Quyết định số 445-QĐ/TU ngày 05/6/2008 của Ban Thường vụ tỉnh uỷ về Quy chế bổ nhiệm cán bộ. Số lượng Phó chủ tịch UBND các huyện không quá 3 người.

Thực hiện sự chỉ đạo của Ban Thường vụ tỉnh uỷ về công tác nhân sự, ngày 15/4/2009 Ban Tổ chức tỉnh uỷ có Hướng dẫn số 26-HD/BTCTU về quy trình nhân sự Chủ tịch, Phó chủ tịch, Uỷ viên UBND huyện, phường nơi không tổ chức HĐND, Bí thư cấp uỷ đồng thời là Chủ tịch UBND; ngày 24/4/2009 Sở Nội vụ có Hướng dẫn số 403/HD-SNV về việc bổ nhiệm Chủ tịch, Phó Chủ tịch, Uỷ viên UBND huyện, phường nơi không tổ chức HĐND. Căn cứ vào sự chỉ đạo của Tỉnh uỷ và Hướng dẫn của Ban Tổ chức tỉnh uỷ, Sở Nội vụ, công tác nhân sự bổ nhiệm các thành viên của UBND nơi thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND đã được triển khai đúng quy định. Đến ngày 20/5/2009, 9 huyện và 20 phường của thành phố Nam Định đã hoàn thành việc bổ nhiệm các chức danh Chủ tịch, Phó chủ tịch và Uỷ viên UBND, gồm: 9 Chủ tịch, 24 Phó chủ tịch và 42 Uỷ viên UBND huyện; 19 Chủ tịch, 38 Phó chủ tịch và 40 Uỷ viên UBND phường.

CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2010

Sau khi bổ nhiệm các thành viên của UBND, các địa phương đã tiến hành giải quyết chế độ đối với các đồng chí không còn điều kiện tiếp tục công tác, đảm bảo có lý, có tình. Trong đó cấp huyện 3 đồng chí đến tuổi nghỉ hưu, nghỉ chờ giải quyết chế độ; phường có 3 đồng chí đều là cán bộ nghỉ hưu tham gia công tác phường nay có nguyện vọng nghỉ công tác.

5. Bầu Hội thẩm Toà án nhân dân huyện

Sau khi các huyện thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND, căn cứ Nghị quyết số 725/2009/UBTVQH12 của Ủy ban thường vụ Quốc hội, ngày 9/7/2009, tại kỳ họp thứ 12 HĐND tỉnh Nam Định khoá XVI đã bầu 168 Hội thẩm Toà án nhân dân của 9 huyện thực hiện thí điểm để tiếp tục thực hiện nhiệm vụ, quyền hạn theo quy định của pháp luật.

II. Kết quả bước đầu sau 6 tháng thực hiện thí điểm

Sau 6 tháng thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND huyện, phường và thí điểm Bí thư cấp uỷ đồng thời là Chủ tịch UBND ở cấp xã và nơi không tổ chức HĐND, đến nay, hoạt động của bộ máy chính quyền ở các địa phương thực hiện thí điểm đã đi vào nề nếp và phát huy hiệu quả. Thời gian triển khai thí điểm còn ngắn, chưa thể đánh giá đầy đủ, chính xác mặt được và mặt chưa được của việc thực hiện thí điểm, song, từ thực tiễn hoạt động của bộ máy chính quyền nói riêng và của hệ thống chính trị nói chung ở các địa phương thực hiện thí điểm có thể nêu lên những kết quả bước đầu như sau:

1. Hoạt động quản lý điều hành của bộ máy chính quyền đối với việc thực hiện các nhiệm vụ chính trị ở địa phương vẫn đảm bảo ổn định, có nhiều mặt tốt hơn. Nhiều nhiệm vụ về phát triển kinh tế – xã hội, an ninh chính trị và trật tự, an toàn xã hội đã được giải quyết nhanh gọn, kịp thời, bớt khâu trung gian (trước đây theo quy định có việc phải thông qua HĐND mới được triển khai thực hiện nên phải chờ đợi).

2. Một số trình tự, thủ tục không cần thiết

trong công tác tổ chức, cán bộ cũng được giảm bớt (thực hiện chế độ bổ nhiệm trực tiếp, không phải thông qua HĐND).

3. Tổ chức bộ máy, cán bộ gọn nhẹ hơn (do không còn bộ máy của HĐND). Do đó, có điều kiện đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ mọi mặt cho đội ngũ cán bộ, công chức làm việc trong bộ máy chính quyền địa phương, cơ sở.

4. Sự phối kết hợp giữa hoạt động lãnh đạo của tổ chức đảng và hoạt động quản lý điều hành của bộ máy chính quyền thống nhất và nhanh chóng hơn (do một người đứng đầu). Sự đoàn kết nhất trí trong hệ thống chính trị, trong bộ máy chính quyền (UBND) được tăng cường hơn. Hiệu lực quản lý, điều hành của UBND cũng được nâng lên (do quy định mới của Quốc hội và Chính phủ về nhiệm vụ và quyền hạn của UBND).

Bên cạnh những thuận lợi nêu trên, trong quá trình thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND và thí điểm Bí thư cấp uỷ đồng thời là Chủ tịch UBND còn gặp những khó khăn, hạn chế, trong đó nổi lên là:

1. Công tác giám sát đối với hoạt động của UBND huyện, phường không được thực hiện thường xuyên, chặt chẽ như trước, do không còn HĐND cùng cấp và nhiệm vụ này chuyển cho HĐND cấp tỉnh (đối với UBND huyện) và cho Ủy ban mặt trận Tổ quốc, các đoàn thể và Ban thanh tra nhân dân (đối với UBND phường), do đó không có cơ chế giám sát cụ thể.

2. Bí thư cấp uỷ đồng thời là Chủ tịch UBND do một người đảm nhiệm nên công việc của 2 chức danh này là rất nhiều, trong khi đó năng lực của người được bổ trí đảm nhiệm còn có những hạn chế nhất định, có đồng chí chưa qua công tác đảng hoặc chưa qua công tác chính quyền. Bên cạnh đó, đội ngũ cấp phó giúp việc cũng còn nhiều hạn chế do chưa chuẩn bị kịp nên cũng ảnh hưởng nhất định đến việc hoàn thành nhiệm vụ của người đứng đầu cũng như của bộ máy đảng và chính quyền.

3. Việc xây dựng quy chế cho hoạt động của tổ chức đảng, chính quyền theo mô hình mới tuy đã làm, nhưng còn hạn chế do chưa có kinh

CHÚC MỪNG NĂM MỚI 2010

nghiệm thực tiễn, nên hoạt động của Bí thư đồng thời là Chủ tịch UBND có lúc chưa phân định rõ ràng về chức năng, nhiệm vụ.

III. Một số kinh nghiệm bước đầu

Một là, không ngừng tăng cường vai trò lãnh đạo của các cấp ủy Đảng, sự quản lý, điều hành của các cấp chính quyền từ tỉnh đến cơ sở một cách thường xuyên, liên tục và chặt chẽ; kịp thời phát hiện những vấn đề vướng mắc phát sinh để chỉ đạo, hướng dẫn giải quyết trong suốt quá trình thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND.

Hai là, chú trọng làm tốt công tác tuyên truyền, phổ biến, quán triệt chủ trương của Đảng và Nhà nước về thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND huyện, quận, phường để tạo sự thống nhất cao trong nhận thức và hành động của cán bộ, đảng viên và các tầng lớp nhân dân, có quyết tâm thực hiện tốt việc thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND ở những địa phương làm thí điểm cũng như các địa phương khác trong tỉnh.

Ba là, việc thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND huyện, quận, phường là một vấn đề mới và khó. Vì vậy, để thực hiện có kết quả, đúng với sự chỉ đạo của Trung ương và của tỉnh, các cấp, các ngành chức năng phải tham mưu cho Tỉnh ủy, UBND tỉnh và Ban Chỉ đạo của tỉnh xây dựng các văn bản hướng dẫn các bước tiến hành một cách kịp thời, chi tiết để cơ sở dễ thực hiện.

Bốn là, phải coi trọng công tác đánh giá, lựa chọn, bố trí, sắp xếp cán bộ trong bộ máy của UBND có phẩm chất, năng lực để đáp ứng yêu cầu khi chuyển đổi sang hình thức tổ chức mới của chính quyền địa phương không còn HĐND.

Năm là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát của các cấp, các ngành một cách thường xuyên đối với các địa phương thực hiện thí điểm không tổ chức HĐND. Định kỳ tiến hành sơ kết, rút kinh nghiệm, nhân điển hình và khắc phục những khuyết điểm, hạn chế trong quá trình thực hiện thí điểm □

TRÁCH NHIỆM XÃ HỘI ...

(Tiếp theo trang 34)

thể không thay đổi một khi các quá trình xã hội không còn như cũ hoặc các khung pháp lý đã trở nên chật hẹp. Nhà nước phải tự kiểm tra, lắng nghe qua các kênh dư luận xã hội để hoàn thiện những quy định, thể chế.

Tìm kiếm mô hình tổ chức ưu việt. Nhà nước quản lý bằng các hệ thống và tính hệ thống: hệ thống hành vi (có việc làm trước, làm sau; việc này quan hệ đến việc khác...), hệ thống tổ chức, hệ thống trật tự thứ bậc... Vấn đề bộ máy vừa thiếu vừa thừa có ở mọi quốc gia. Nhưng ở đâu có quyết tâm cải tổ, kinh nghiệm cải tổ, ý thức cải cách thì ở đó có cơ hội nhiều hơn, giảm thiểu sự trì trệ do bất cập về tổ chức. Nhà nước có hệ thống bộ máy theo hướng phân quyền thì hệ thống đó có quan hệ ràng buộc. Nếu muốn cải tổ hành

pháp, phải “động chạm” đến lập pháp, liên quan đến tư pháp và ngược lại. Tính hệ thống trong hành chính càng nhìn vào càng tìm thấy những điều chưa hợp lý, ít hiệu quả.

Xây dựng đội ngũ thành thạo. Nhà nước là khái niệm trừu tượng, con người trong bộ máy nhà nước là cụ thể. Mỗi người một vị trí một chức trách, có năng lực, phẩm hạnh và tình cảm chính trị, tình cảm nghề nghiệp riêng, có một mục tiêu chung tự thân là phụng sự Tổ quốc, phục vụ nhân dân. Đó là những “mâu thuẫn và thống nhất” trong mỗi con người của bộ máy điều hành. Muốn cho bộ máy đó hoạt động hiệu quả, cần xây dựng đội ngũ công chức, tuyển chọn người có năng lực, sắp đặt đúng chỗ (đúng chức vụ), có đủ và đúng năng lực chuyên môn, có kĩ năng của nhà quản lý, có phẩm chất của người thực thi công vụ.

Đầu tư vật chất cho hoàn thiện nhà nước. Nhà nước hoạt động hiệu quả, phải được đầu tư vật chất cần thiết □